

Engelsk-Isak

Av Jarle Myrhaug

Denne artikkelen skal fortelle litt om Engelsk-Isaks slekt og ellers litt om den første bosetningen i Trollvik-området. De eldre her i området har hørt om Engelsk-Isak som han på folkemunne hette, men få vet egentlig hans bakgrunn. Navnet fikk han under krigen som unionen Danmark - Norge førte mot bl.a. England i årene 1807-14. England som var blant verdens største sjømakter drev blokade av norskekysten. Egentlig klarte Nord-Norge seg bedre enn sør i landet, da de i en viss grad hadde forbindelse med Arkhangelsk. Men Bergenskjøpmennene drev sin handel på Nord-Norge som før, dog ble den noe redusert p.g.a. krigen.

Under en slik hjemtur fra Bergen med jekta som Georg Henrik Wasmuth førte, ble de bordet utenfor Stadt av engelskmennene, og hele mannskapet ble ført til England hvor de satt i prisonen (et fangeskip) til krigens slutt. Wasmuth fikk mén under denne ferden. Han døde i 1834, er det fortalt. Det ble videre fortalt at Isak som var en kraftkar, ville kaste en slipestein på engelskmennene da disse skulle borde den norske jekta. Han ble under denne bataljen skadd av et sabelhugg i foten. Noe han bar på resten av livet. Historien bekreftes senere, for på sesjonsmantallet for 1821 er Isak betegnet som sykkelig med skadet fot.

Denne Bergensturen må ha funnet sted ut på våren 1813, altså på slutten av krigen. Freden kom 14. januar 1814. Disse Bergensturene var opprinnelig bare en gang i året. Etterhvert ble det tre turer i året, ved vårkorsmesse 3. mai, ved St. Hans 22. juni og ved olsok 29. juli. En slik tur tok vanligvis fra seks til åtte uker, men rekorden hadde vel Hans Figenschau på Kvitnes som seilte Bergen - Tromsø på seks døgn med «Pelikanen» i 1810. Hele jekta måtte vel klinkes om etter denne turen.

Engelsk-Isak het egentlig Isaac Eriksen. Han ble født 25/4-1786 på gården Kangas i Kauliranta i finske Tornedalen. Isak var yngste sønnen til Erik Erson Kangas og hans hustru Brita Ersdtr. Hannukainen. De giftet seg 1782 i Øvretoerneå kirke. De hadde to barn til som het Erik og Maria. Hele familien er registrert som utflyttet til Norge i 1788.

Mange av disse som kom over grensen til Lyngen og Nord-Troms-området hadde det vanskelig på mange måter. Ofte ble ungene satt bort, for kortere eller lengre tid, til allerede bofaste familier her i landet. Erik og Maria havnet i Lyngen, mens Isak kom som fostersønn til Mathis Hendriksen Harju på Langnes i Kåfjord. Foreldrene Erik og Brita reiste trolig videre på leting etter utkomme. De er registrert som døde i Alten. Erik år 1789 og Brita i år 1802.

Isak giftet seg 1/11-1812 med Beret Pedersdtr. f. 1788 fra Trollvik. De bosatte seg etter giftemålet på Perteng og fikk ti barn. Beret var etterkommer etter den første nyrøydder på gården Trollvik ca. år 1695. Eiendommen begynte ved Oksnes og strakk seg helt til Nyvoll. Den ble beskrevet slik ved matrikuleringen i 1723: «Denne jord begyndes uden fra Oxnesset, og streker sig alt ind paa Noersiden af Fiorden, og alt botten omkring.»

På denne gården fantes kun to oppsittere i 1723. En i

selve Trollvik, og en på Ytre Bakkemo, Perteng. Videre oppover Kåfjorddalen fantes ingen fast bosetning, bare noen lappefamilier.

Engelsk-Isaks barn var:

1. Peder f. 14/1-1814. Gift i 1836 med Anne Henriksdtr. Fem barn sammen. Hun døde i 1864. Han giftet seg oppatt i 1875 med Marit Eriksdtr. Han var da 61 år og hun 28. To barn. Peder var bosatt på gården Trollvik.
2. Beret Maria f. 17/9-1815. Gift i 1837 med Mikkel Eriksen. Et barn sammen. Han døde i 1839. Beret giftet seg med Lars Jacobsen i 1841. Åtte barn sammen. Bosatt på gården Holmen i Kåfjorddalen.
3. Marit f. 4/7-1817, død 7 uker gammel.
4. Malene f. 1818. Gift 1839 med Henrik Henriksen fra Manndalen. Åtte barn sammen. Malene døde i 1867, 50 år gammel. De var bosatt på gården Manndalen.
5. Erik f. 1819. Gift 1843 med Beret Eriksdtr. fra Trollvik. Et barn sammen. Erik omkom på sjøen under fiske utenfor Galten i Finnmarken den 18/5-1846, 27 år gammel. De var bosatt på Myrhaug.
6. Amund f. 1819. Gift 1850 med Anne Eriksdtr. fra Trollvik. Fjorten barn sammen, kun fire levde opp. Etter Annes død gift på nytt i 1874 med Elen Malene Pedersdtr. fra Langnes. To barn, begge dødfødt. Bosatt på gården Perteng.
7. Mikkel f. 1823. Død 1838, 15 år gammel.
8. Kirsten f. 1825. Gift 1843 med Nicolai Pedersen fra Bakkemo. Åtte barn sammen. I 2. ekteskap gift med Erik Andreassen fra Bakkemo i 1864. Tre barn sammen. Bosatt på gården Bakkemoen.
9. Elen f. 1829. Ugift.
10. Inger f. 1834. Gift med Aslak Essaiassen i 1851. Åtte barn sammen. Bosatt på gården Perteng.

